

Att kämpa som osäkert anställd

Som timanställd sitter man inte direkt säkert, och det är inte ofta man stannar en längre tid på ett och samma jobb. Men det kan också vändas till ens fördel. Det är detta utgångsläge jag och de andra på min arbetsplats har haft när vi bestämde oss för att försöka göra något åt våran situation. Jag sommarjobbade på ett lager under två och en halv månader. Jag tänkte berätta lite om mina erfarenheter efter denna sommar.

Vi började med att gå med i facket. Eftersom vi inte hade något kollektivavtal valde vi SAC eftersom det kändes som vi skulle få mest stöd därifrån. Vi har varit fyra SAC anslutna och en person från ett annat fackförbund. Hade det funnits ett annat fack representerat med mer än en ansluten hade vi säkerligen organiserat oss där istället för att på så sätt inte skapa distans till arbetskamraterna.

Eftersom det är viktigt att börja kämpa för nåt man vet att man kan vinna enades vi om att börja kämpa för bättre arbetsmiljö. Detta kom vi fram till på ett av våra första möten. Vi har haft möten med alla, oavsett fackförbund eller icke ansluten. Vi hade det på matrasten då vi visste att alla skulle kunna vara med.

En liten seger kommer att stärka kollektivet i sin sköra begynnelse som kämpande och det kan sedan leda till att man kan ta större strider. Det viktiga är att visa på att man kan nå resultat tillsammans när vi strider för något. Nu följer berättelsen om luften, som sedan följs av fyra återstående texter. Vill tillägga att av tio till femton personer i arbetskollektivet är två fastanställda, resten av oss är timmisar.

Fyra arga arbetare

När man arbetar kan det vara trevligt att ha luft att andas. På Lagret tog luften slut ungefär vid lunchtid. Det var outhärdligt eftersom ventilationen inte är anpassad efter antalet personer i lokalen. Filtret är inte heller utbytt på ett år, det behöver bytas typ en gång varannan månad. Vi beslöt att öppna porten ut mot gatan och ut mot innergården för att få något slags korsdrag i korridoren och då skulle i alla fall lite luft sippra in till oss. Vissa arbetsuppgifter utförs i korridoren och då fick vi i alla fall lite svalka i sommarhettan. Men självklart kunde vi inte få som vi ville, för VDns hund som springer runt på kontoret sprang självklart ut och iväg. VD stänger helt sonika portarna och sätter upp en lapp där det står att hans och vår arbetsledares hund kan smita och därför ska portarna vara stängda... = Ni är mindre värda än hundarna. Självklart blev vi asförbannade och sket i hans jävla lapp. Vi löste problemet genom att sätta plywood skivor för portutgångarna.

Nu hade vi fått lite luftcirkulation, men vi hade fortfarande problem efter lunch. På vårt första möte i juni beslutade vi att vi skulle kräva kontorsfläktar, att filtret till ventilationen ska bytas ut och att hundarna ska bort. Hundarna sprang omkring löst i lokalerna, skiter och pissar lite varstans bland oss. De har även käkat upp folks lunchlådor.

Hursomhelst så beslutar vi att vi som är med i facket ska prata med arbetsledaren. Så görs också. Vi kräver fläktar, vilket arbetsledaren säger är en dum idé eftersom det kommer att göra så att dammet och skiten virvlar runt tycker han. Vi vägrar rucka på vår position och kräver fläktar. Minst 5 stycken vill vi ha. Han går tillslut med på detta. Hundarna är det stora problemet. Han säger "Det är VDns företag och han har bestämt att det ska vara hundar här. Om det inte passar kan man sluta." Vi säger att folk är faktiskt allergiska (vilket vi också är)

och att hundarna ska bort. Han säger att de kan låsas in på kontoret. Ventilation vill vi ska fixas. Han lovar att ringa o fixa det, vilket han också gör direkt efter mötet. Efter cirka 45 minuter kommer ventilationsmannen in på Lagret. Någon fram och säger till mig; "Vad det så lätt! Vi behövde bara prata med dem så sätter han sig och ring ventilationsmannen!"

Men kan man andas ut, nejdå. Efter cirka en timme känner jag en kraftig hand på min axel. Det är arbetsledarens och bredvid står VDn. "Hörru, vi vill prata med dig. Om du kan komma med är du snäll."

VDn säger surt; "Jag har hört att det varit klagomål på arbetsmiljön, och hundarna." Jag säger ja, men vänta så ska jag hämta en arbetskamrat (jag tänkte fan inte sitta själv med de jävlarna). Arbetskamraten kommer och vi förklarar situationen, att luften tar slut och att vi är allergiska. VDn lovar fläktar "så många som ni behöver", men hundarna är det värre med.

VDn säger också att "om det inte passar kan man ta ett annat jobb" men säger att hunden ska på semester och arbetsledarens kan vara på kontoret.

Vi går lite glada tillbaka till arbetet. Det känns som en liten seger. Folk blir glada när de får höra vad vi blivit lovade. Äntligen luft!

Senare samma eftermiddag har arbetsledaren möte med oss där han förklarar att vi är ett litet företag och om det är några problem kan man snacka direkt med honom, citat "ni behöver inte ha några manliga eller kvinnliga representanter." Bra försök men vi går inte på den finten så lätt.

Jag går på semester en vecka, inget händer på fläktfronten. Hunden är ute som vanligt och springer. Jag kommer hem och vi beslutar att gå flera stycken och snacka med arbetsledaren. För att visa att det är alla som ställer upp på kraven. Vi ställer oss fyra stycken framför arbetsledaren. Den här gången har han inget stöd från VDn, vi kräver fläktar omgående, och att hunden ska in på kontoret, och han går med på det. Till fyra arga arbetare kan man inte säga nej.

Han bär surt iväg på hunden, sen går snubben och tar ut tusen ynka kronor och ger pengarna till mig. "Du verkar ju kunna det här så du får ansvar för inköpet av fläktar" säger han till mig. Jag säger att vi behöver mer pengar, och han säger att det är allt han har för VDn är på semester. Jag flinar i alla fall och går med två arbetskamrater och letar fläktar. Självklart är det slut i varenda butik för det är mitt i värsta värmeböljan i början av juli. De kommer in igen nästa dag och vi går då glatt iväg för att inhandla vår första seger. Tre stycken blir det. Fläktarna skruvas ihop och lagom till lunch sitter vi alla och ler i blåsten från våra fina fläktar!

Hundjävlarna

När man arbetar är det trevligt att inte behöva oroa sig för att få en allergisk chock, trampa i hundpiss/hundbajs eller få matlådan uppäten av en hundjävvel. Så är inte fallet på Lagret. På Lagret springer/sprang VD och arbetsledarens hund omkring löst.

Min första dag pissa arbetsledarens hund på golvet mitt bland oss när vi stod och arbetade. Jag insåg ganska snabbt att hundproblemet var ett stort störningsmoment som alla var förbannade på. Folk berättade att VDns hund käkade upp folks matlådor och inte kunde hålla tätt från nåt håll i kroppen. Några av oss var även allergiska.

På vårt första möte var just hundproblemet det som vi ville göra någonting åt. Vi pratade med arbetsledaren men vi möttes av kommentaren; "om det inte passar behöver man inte jobba här, på detta företag har vi hundar för vi tycker att det är trevligt". Vi hänvisade till att folk

faktiskt är allergiska, då ville arbetsledaren absolut veta vilka som var det. Vi vägra svara och sa att det är tillräckligt många för att vara ett problem. Han sa att han skulle stänga in sin hund på kontoret. Strax därefter kom han med VDn i en story jag redan berättat. VDn lova att hans hund skulle vara borta; "han ska på hundsemester."

Självklart lyssna inte arbetsledaren på oss, han hade hunden framme (jag åkte vid denna tid på semester). När jag kom till baka gjorde i den lilla aktionen som jag berättat om tidigare.

Hursomhelst så har hundarna varit ett ständigt problem som cheferna vägrar kompromissa om. Det hjälper i några dagar när vi klagat, sen är det samma sak igen.

När VDns hund kom tillbaka från sin semester så började han med att pissa på golvet bland oss. Då såg jag min chans att trycka till den jäveln. Jag gick direkt till VDns kontor och sa "Jo, din hund har pissat på golvet". "Omöjligt" säger han, "hon har varit här hela tiden. " "Okej, men det är i alla fall piss på golvet, du får komma" säger jag. När han ser pissat faller han kommentaren; "Jag kan inte anklaga någon av er för det här i alla fall" och blir tvungen att torka upp pissat. Fy fan va vi hade kul åt det. Vi hånflina bakom hans rygg och vi kände en liten hämnd åtminstone när han stod där på alla fyra och torka bort pissat.

Men skulle han acceptera att bli förnedrad av oss på det sättet? Åhnej. Efter en stund kommer han och säger att alla kommer att få börja betala för en gratisförmån vi tidigare har. Whatever, säger vi för oss själva för vi vet ett sätt att komma runt det ändå.

Såhär har det pågått hela tiden, hundarna är instängda lite, sen släpps de ut. För två veckor sen sket VDns hund bland oss. Vi har inte orkat skapa ett storbråk, för vi väntar på att kontoret ska flytta. Det är en lidelsefull väntan. Vi kan släpa dit ett skyddsombud eller dylikt, men det kommer att leda till repression och hunden ska ändå bort snart. Vi har försökt att lösa det själva så gott det går.

Det värsta när det kommer till hundjävlnarna är ändå den historien om när VDn stängde portarna som bidrog till lufttillförseln för att hunden kunde springa ut. Vi var mindre värda än hundarna. Men vi har i alla fall försökt. Hundjävlnarna har varit en outsinlig källa av orsaker till hat. VDn och arbetsledaren har faktiskt tillräckligt med pengar för att ha hundarna på hunddagis. Men istället måste alla arbetare ta hand om dem, för VDn struntar i att hunden uppenbarligen mår piss och käkar på allt den kommer åt. Jag kan säga att jag många gånger funderat på att lägga nåt olämpligt i hundens mat, men det är ju inte hundens fel att husse är en idiot.

Favoritcitrat av en arbetskamrat när VDns hund är tillbaka från semestern. "Den där hundjäveln har fått mer sol än mig den här sommaren. Pälsen har ju till och med ljusnat."

Tårtan och grisansiktet

Som osäkert anställd så byter man ofta arbetsplats. Känslan av att ha ett kollektiv i ryggen infinner sig sällan då det inte så ofta finns tid att bygga en kraft på kort tid.

Men vi utvecklade lite strategier under sommaren som gjorde samvaron drägligare och som faktiskt byggde någonting som skapade känslan av ett vi. Det handlar om enkla saker till en början. Man kan göra så att nya känner sig som en del av kollektivet redan från första dagen genom att snacka ärligt om hur saker och ting fungerar, fusk och dylikt. Uppmana folk att ta pauser när det behövs "för så gör vi här."

Man kan låta nya ta del av små men viktiga beslut som rör alla, tex vart man ska äta lunch ute

eller inne. Vi firade också varandras födelsedagar genom att låta födelsedagsbarnet spontant bjuda på tårta (på så sätt vet man att de fyller år), detta blev lite till av en tradition under sommaren. En mycket trevlig sådan. Vi har även alltid försökt att äta lunch och ta raster tillsammans.

För att utmanövrera arbetare lojala med företaget, tex de som har ett högt arbetstempo, så skapade vi en överenskommelse mellan varandra som gjorde våran agenda hegemonisk. Genom att arbeta i ett lugnt tempo, och säga åt alla som inte gjorde det, så fick vi folk att förstå att vi vägrade arbeta snabbare. Vi hade problem med en lojalist och det enda vi kunde göra var att frysa ut henne ur gemenskapen eftersom hon vägrade lyssna på oss och kallade oss patetiska. Detta gjorde att hon tillslut började att lika mycket raster som vi, fast inte med oss, och nästan arbeta i vårt tempo.

Vi har också haft problem med en självutnämnd boss men har kunnat motverka honom genom att alla förklara vad som gäller för oss. Han har dock vid upprepade tillfällen öppet ställt sig lojal med cheferna, tex när vi ville ha fläktar. Sådana personer gäller det att motverka genom att se dem som ickemedlemmar av kollektivet. Denna person har dock nu på slutet insett att cheferna totalt struntar i honom, att han sitter lika osäkert som vi, detta gjorde att han sjukskrev sig en vecka.

En taktik vi har är att skämta om galningar som stressar, göra narr av deras stressiga sätt att arbeta. Då förstår alla att ingen ser upp till en sådan person.

Ett annat sätt att bygga en vi mot dem -känsla är lite gammalt hederligt klasshat på fikarasten, eller när annars man kommer åt. Vi har ägnat mycket tid åt att hata allt som har med VDN att göra. Hans hund, hans fula bilmodell, hans grisansikte, hans ovilja att ge oss bättre arbetsvillkor etc. För att ta tillräckligt många pauser såg vi till att ta pauser tillsammans, när alla samtidigt går iväg blir det svårt för chefen att säga ifrån. Vi skyllde på den dåliga luften som anledning att ta pauser ofta.

Det som har stärkt oss mest är förstås våra små segrar i form av tex fläktarna, eftersom vi alla på något sätt tog beslutet att kämpa för dem. Vinsten gynnade oss alla. Men ack så viktigt är det att man kan skratta, äta tårta och hata tillsammans.

* En viktig grej jag måste påpeka är att känslan av att vara ett kollektiv som gjorde saker gemensamt avtog då vi inte hade möten på ett tag, och vissa slutade prata med alla om vad som pågick om vad man kände. Känslan av att ha en elit som inte alla kände att de kunde lite på stärktes då vissa av oss tog på sig mer ansvar för att produktionen skulle fortgå, eftersom de som brukade sköta det var på semester. Den självdisciplinerande effekten det hade på vissa var verkligen av ondo.

Kampen för fastanställning

På Lagret så var alla utom två timanställda. Detta innebar att de som skulle överleva på skitlönen sextiosex kronor i timmen var tvungna att jobba upp till hundrasjuttio till hundraåttio timmar i månaden ibland för att få en vettig lön att leva på. I alla fall alltid övertid. Den ena av de fastanställda är självutnämnd boss och är en stressande galning och chefernas allierade. Den andra är en av oss.

Nu var det så att företaget inte gett dem som jobbat där länge anställningskontrakt. Om man

inte fått anställningskontrakt efter en månad så betyder det att man har en tillsvidare anställning enligt LAS* på så många timmar man har jobbat den första månaden. Mina arbetskamrater har gått mellan ett halvår till ett år utan att få anställningskontrakt. Detta betyder att de helt säkert har fasta anställningar. Nu gällde det bara att förklara detta för cheferna så vi kunde få en fast månadslön och slippa jobba övertid, kunna vara sjuka när det behövs och slippa få magsår.

Vi började med att prata med lite personer från facket(SAC) som är säkra på arbetsrätt. Lite pepptalk skulle man kunna säga. De intygade om att denna strid är det förmodligen hundra procents chans på att man vinner. Om cheferna vägrar lyssna på oss är det bara att hota med facket och ringa en förhandlare.

Okej. Så vi pratade med dem som ville jobba kvar efter sommaren och berättade att vi tänkte kräva fastanställning. Detta rörde ungefär tre-fyra personer. En jobbkompis var jättepeppad på att gå och prata med cheferna, men en så kallad "radikal" var det inte så det drog ut på tiden. Men efter ett tag så tog de tre mod till sig och konfronterade den mindre hemska VDn. Alltså han som inte har en äcklig hund eller får spontana utbrott på oss. Den mindre hemska VDn sa efter lite argumentation från våran sida att "jag vet ju inte så mycket om arbetsrätt, men jag vet att om man jobbat så länge som ni här så har man rätt till fast anställning." Han lovade att fixa det.

Hurrej! Fan va vi var glada. Äntligen kändes det som det största problemet skulle lösa sig. Vi firade med lite tårta. Men man ska inte ropa hej...

Den hemska VDn var ju inte riktigt med på detta. När det inte hände något så fråga vi han om vad som händer på fastanställningsfronten. Då sa han att han var tvungen att prata med den andra VDn. Det drog återigen ut på tiden.

Efter ungefär två veckor släpper VDn bomben. Logistiken ska flytta till [infoga nordiskt land] om cirka en månad! Ni får en vecka på er att bestämma er om ni ska med. De som inte följer med får sparken eftersom det är en månads uppsägningstid. Men de som följer med får vissa förmåner när det gäller boende och anställningsförhållanden...

Någon slags panik utbryter. Den självutnämnda bossen som inte redan insett vilka svin företagsledningen är gör det och sjukskriver sig. Men när nyheten sakta men säkert lagt sig så börjar folk acceptera flytten och funderar på att följa med. Resten av företaget ska stanna i Sverige, men vi måste av någon konstig anledning flytta.

Jag är vid denna tidpunkt jävligt less på allt, har ont i axlar och rygg och våran lilla "folkrörelselinje" hade avstannat. Dessutom skulle jag ändå sluta om cirka 1½ vecka då. Jag undersökte om det fanns någon vilja för strid men det såg lamt ut på den fronten.

Flyttplanerna hade redan accepterats av dem som kunde tänka sig att flytta. Detta är fullt förståeligt eftersom de nya arbetsvillkoren var mycket bättre än de nu rådande.

Men alla kan ju inte flytta och de får se sig om efter nya jobb. Den kollektiva andan vi försökt bygga upp är inte tillräckligt stark för att folk ska känna att de vill ta strid för att stanna i Sverige. Jag tror det beror mycket på att våran kollektiva linje avstannat, det hade bildats olika grupperingar och det fanns en för liten vilja att återuppta den gemensamma linjen. Den kollektiva styrkan, som är resultatet av gemensamt beslutsfattande, var inte längre lika stark.

Företag måste MBL förhandla med facket om produktionen flyttar utomlands, men eftersom ingen visste det eller brydde sig om att ta reda på det så blir det som det blir.

*LAS : Lagen om anställningsskydd

Vi bryter samförståndet

Citat från VDn, skrikandes: "Nu är jag väldigt trött på att du ska hålla på att tjafsa hela tiden! Om det inte passar behöver du inte jobba här!"

Ja, så kan det låta när en chef känner sig motarbetat. Men det är sånt vi får ta, för det betyder ju att vi brutit det tysta samförstånd som annars råder. Detta utbrott får VDn i slutet av sommaren efter att vi försökt kämpa oss till bättre arbetsmiljö och anställningsvillkor.

Det var de kollektiva besluten och små segrarna som skapade en sorts styrka på arbetsplatsen. Vi lyckades få igenom lite förbättringar och det gjorde tiden på Lagret drägligare. Genom att vara ärlig mot sina arbetskamrater, prata om vad som händer och påpeka missförhållanden så blir det en öppen atmosfär där ilska kan omvandlas till något konstruktivt som förändrar våran gemensamma situation. Trots att majoriteten var timanställda så lyckades vi driva igenom små krav som gjorde att våran linje kunde stå upp emot chefernas. Det är ju inte stora konflikter det handlar om, men någonting som kan bli en början på en framtid.

Jag tror att vi har fått lite erfarenheter av att kämpa på jobbet som vi kommer att ta med oss till andra arbetsplatser. För vi lärde oss att säga ifrån tillsammans. För att referera lite till en gammal progglåt vid namn Hanna från Arlov som vi sjöng ibland. Vi lärde oss i alla fall att man kan fajtas.

Ja, och historien fortsätter men den får skrivas av mina arbetskamrater....

Kamratligen / Jennifer

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.